

קולנוע

ישראל

מוקש קולנועי

מחוצרת ישראל

פג חדש גולד לתעשיית הקולנוע הישראלית, ושמך בישראל שרית. הוא מתחיל בסצנה מוקצת מתוך אותה, כשיבוכמן-בתחפוש חורקשיניים, ופרידלנד בפאיה צהובה צוחקת בעיניים עצומות. זה המשך — במעשייה אווילית על שחקנית רוצחת-עוזרת, ועל עזרת-מתעבת-בדרגית, ועל הבן של הראשונה שגודל על-ידי השניה, ואומץ על-ידי שלישיה, והכניס להריון רביעית ו... וכן הלאה באבסורדים.

פרידלנד ופורמן
זה סרט זה?

כדי להעריך נכונה את גדולתם של הקולומטרס האחרונים של צלולואיד שרף ג'ורג' עובדיה, צריך בראש-יורא-שונה לצייין שהסרט כולו מזויף בדיוק כמו ההתחלה שלו, שבה הכושי לבן, היבלונדיה היא אדמונית והמסך יורד בדיוק כשייקספיר מתכוונן לבשר את מסר-ההשכל. אבל מי זה שייקספיר, כשלנו יש עובדיה?

חוץ מזה, יש לשבח את הסיכרוניזציה הלוקיית, ואת ההמשכיות הפגומה, שגורמת לכך שסצינה אחת אינה בהכרח המשך טבעי של סצינה אחרת, את הבמאי ש' מלמד את השחקנים לדבר אל תוך הימצלמה במקום זה-אל-זה, ואת האחראים לתפאורה ולתלבושות, שהכינו בתוך היכלא בית-חולים שניראה כבית-יולדות ל-עשירים, והלבישו רקדנית-בטן בגרבוני-סטרץ' שתפרים בולטים לעין.

וכדי להדגיש שאין כאן עסק עם איהו בור וס-תארץ, יש בסרט אפילו סמל פאלי אחד (מיגדל של מסגד), וסצינה דרמטית סוערת ללא כל סיבה (אני לא יכול יותר, אמא, אני לא יכול...).

ואם יש מי שדגמה לו כי זהו סרט תורכי, או פרסי, או יווני או הודי, מוטב שיהיה בלשונו, התורכים, היוונים, הפרסים או ההודים, יתבעו אותו על הוצאת דיבה — ויזכו, ללא-ספק, במישפט.

תדרוך

תל-אביב

*** פרפר (אסתר, ארצות-הברית): למי שקרא את סיפרו של הנרי שארייה צפוייה אכזבה חדי-שמעית: הסרט, הי מתחיל באווירת דכאון ומחנק אמיתית, הופך בהמשכו למעין טרון בהרפתקאות חסרות משמעות מיוחדת, ובעיקר בלי מידים של זמן או קשר אמיתי למאורעות, ולהתפתחותו הנפשית של הבורח המפורסם ביותר בעולם, שנסיגות בריחתו ארכו כל עשרים שנה, אך כדאי לראות, בשל מיש-חקו הנפלא של דאסטין הופמן.

ירושלים

*** סיד הקסם הפורגני (ירר) שלים (צרפת): אחת הסאטירות האלגנטיות והנוקבות ביותר של הקולנוע המודרני, המתקיימת את אחד מנושאי החידקים העזר נתיים באירופה: הבורגנות. בנינואל מפליא בכל איכויות הקולנוע, כולל הצגת צוותי-שחקנים מרנין.

חיפה

*** צ'ארלי וואריץ (פאר, ארצות-הברית): מיקצוע-במאי ומיקצוען-שחקן, דנו מול וואלטר מחנאן החומר

לרעוד

בוונציה

המבט (סטודיו, תל-אביב, אנג' ליה): מגרש-השדים וגל-השדים המוסרטים שהוליד אחריו, נראים היום כגורמי-אופנה. האמת היא שגם הם תוצאה של רוח הזמן, כשבן המאה ה-20 מחפש לו פיתרונות, אמונות וכוחות עליונים שמעבר לתחום האנושי. אל תביט עכשיו, סיפורה של דפנה דה-מוריה (רבקה, הציפורים), שייך לעוד לס-הרוחות. לא לאותם רוחות המשתלטים על בני-אדם נגד רצונם, אלא לרוחות שהאדם עצמו מבקש את המגע איתם כדי לפתור לו בעיות שמעבר לגבול-השגתו. וזהו גבול ברור מאוד, לעת-עתה — המוות.

זוהי השאלה המרחפת בין נפתוליו של מותחן, שאפי-שר ליהנות ממנו (אם לרעוד ולהימתח זו ההנאה האמיתית מסרט-מתח), גם בלי להתעמק יתר על המידה. הסיי פור פשוט, ליכאורה: זוג שבתו הצעירה טבעה בנהר ליד ביתם, בא לשנת-עבודה בוונציה. הגבר התאושש מן המכה, אך האשה חיה באטימות מוחלטת למיתרחש. הם פוג-שים בשתי נשים מוזרות, שהאחת מתן ניחנה בכומר לר-אות את הנולד ולקיים קשר עם עולם-המוות. מרגע זה ואילך נוצר קשר בין האשה (ג'ולי כריסטי) לבין ילדתה המתה, וכל חייה מקבלים משמעות חדשה. אך מאותו רגע ואילך מרחפת סכנות חדשות על בני הזוג. השאלה העיקרית היא, וזאת אי טעם לבאר למי שלא ראה את הסרט, האם הן מוחשיות באמת, או מתאמות רק

ג'ולי כריסטי: להאמין ולהיאמן

בכוח-המיקרה.

מישחק של ג'ולי כריסטי, ודונאלד סאתרלנד כבעלה, צילומיה הנפלאים של ונציה, ובימויו של ניקולס ראג, שהוא עצמו בעל עבר של צלם-קולנוע, שרויים באווירה ובצבע אחידים: חום-אדמדם, עמוק, חם ומשרה-עצבות. ונציה מקבלת כאן את אחד הטיפולים האסתטיים ביותר שיכלה להעניק לה הנצחה כלשהי.

השוטר

המושג

סרפיקו (דקל, ארצות-הברית): יש גם שוטרים טובים — לחוש הסרט סרפיקו. הוא מתבייש לר-מר זאת בקול רם, כי ידוע גם לו, או ליתר דיוק שחתם על הסרט, כי שוטרים טובים במישרת ניו-יורק הם או מטורפים, או אידיוטים, או שניהם גם יחד. בקצרה, השוטרים הטובים באמת, שכמותם מעטים מאוד — בעירו הם דו-קישוטים.

המציאות הסדוס-עמוראית נחה לה בשלווה במיש-טרט ניו-יורק. כאן — כולם מרוצים, ג'ונגל הפשע, והמיש-טרה גם-יחד. הופשעים מברחים סמים באירגונים מסודרים, השוטרים גובים שוחד בסדר מופתי ומאזנים בכך את המש-כורת העלובה הניתנת להם כעובדי-הציבור. הכל טוב ויפה. עד שביום בהיר אחד מופיע פרנק סרפיקו, מעין צדיק היסטרי, נאמן לשבועת-השוטר שלו עד כדי טיפשות, מסכן את עורו, ומתעקש לא לקחת שוחד.

ואז, כמובן, מופרת שלוותם המשותפת של המיש-טרה ועולם הפשע, ועוד יותר מהם מוטרדים מחממה-כיסאות שונים בכל סולם-הדרגות במישרתה וברשויות הנוג-עות בסדר ובמוסר. התוצאה: סרפיקו חייב — או לשתוק או לסכן את מישרתו, פרנסתו וחיינו.

סידני לומט, הבמאי המיטיב למגז מחאה, תעודה, אנושיות, ועבודת-מצלמה משכנעת, בחר בדרך הקשה. הוא אינו שופט את סרפיקו, כיאם משתדל לעקוב אחר הפרי-שה, שהתרחשה במציאות, מכל זוויות-הראייה האפשריות. העובדה שחשטם כתיים בהבחרה, כי כיום חי סרפיקו בשווייץ, מצביעה על כך שאין מקום לדו-קישוטים במיש-

אל פאצ'ינו: אידיוט או דו-קישוט

גרת החברה שלמענה הם רוצים לפעול. מאידך, הבמאי אינו מרחם על בעלי-הדרגות למיניהם, הנוקטים בשיטת-החיפוי המפורסמת, יד רוחצת יד, ומשום כך לעולם אי-אפשר לחשוף את כל האמת. לרגעים נדמה שלומט קרא במשך השנים האחרונות את העיתונים הישראליים. אומי-נס, הבריאות בתל-אביב כן כלי-כך הרבה משאבים כספיים וזאת אולי משום שאין כאן ל-כך הרבה בארצות-הברית. אבל נוזליים שאפשר להשתלט עליהם, כמו בארצות-הברית, מגלה יש-בוועד-חקירה ציבורית, בפרשות ובמחדלים, מגלה יש-ראל מומחיות של ממש. האם אמר מישהו שהקולנוע עזר לה בדימויו על תמצאות?

הגנגסטרים

היפים

העוקץ (אלנבי, תל-אביב, ארי צות-הברית): סוף-כל-סוף, תענוג קולנועי אמיתי. כולם מותחים

את כולם. הגנגסטר הטרי מותח את הגנגסטר הוותיק, שניהם ביחד מותחים את הגנגסטר האיום, שלושתם מות-חים את המישרת, וכולם כאחד מותחים את הקהל. זה מה שמתרחש, ברוח טובה ובמיקצועיות עילאית, בי-סיפור העוקץ, שזכה, בשיבוע אוסקרים שמיים. הבמאי, ג'ורג' רוי היל, זכה בו בשל תבימוי היעיל, ובעיקר בשל ציור האווירה המסויימת מאוד של סירטי-הגנגסטרים, על עולם הברנשים בשנות המשבר הכלכלי באמריקה. הוא ליחך את סיפור הנוכלות-העילאית שלו בשלושה שחקנים, שדי-גם באחד מהם כדי למלא בד שלם: רוברט שאו, כגנגסטר קטן, חסר-הומור וגאווה; רוברט ד'מרוד, היפהפה התורן של הבד האמריקאי, המזכיר לצופי-הקולנוע שכוכבי-קולנוע במלוא מובן המילה הוא גם יפה וגם שחקן, בתפקיד-הגנגסטר בשלבי התמחות; פול ניומן, שניראה כמעדן-קולנועי מנוסה ומומחה בכל תנועת-עינו, עד כדי כיוון-המיצמוץ הנכון ברגע הנכון, כגנגסטר המושלם. אים להוסיף להצגה מעולה זו גם דיאלוגים ממו-

רדפורד וניומן: מותחים את הקהל

לחים משובצים בפניגני-לשון גנגסטריים, תמיד קצרים ותמיד מובנים לאדם הנכון, מוסיקה נהדרת, נוסטלגיה וחומור — הרי זהו חג לאוהבי הנידור הקולנועי.